

לשמוע קול תורה – מצווה בפרשה

פרשת וזאת הברכה

נבואת משה

התורה מבהירה בפרשתנו כי אין בכל הנביאים שקמו לישראל נביא המשתווה במדרגתו למדרגת משה רבנו:

וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדְעוּ ה' פְּנִים אֶל פְּנִים. לְכֹל הָאֵתָת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שָׁלַח ה' לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָרְעוֹה וְלְכֹל עַבְדָּיו וְלְכֹל אֶרְצוֹ. וְלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל (דברים לד, י-יב).

פסוקים אלו כוללים כמה וכמה מעלות של משה רבנו:

- "אֲשֶׁר יָדְעוּ ה' פְּנִים אֶל פְּנִים" – ה' דיבר עם משה ישירות. משה רבנו התנבא בעודו ער, בשונה משאר הנביאים שאליהם התגלה ה' רק בשנתם, מתוך חלום.
- "לְכֹל הָאֵתָת וְהַמּוֹפְתִים..." – משה רבנו עשה ניסים והוציא את ישראל ממצרים, ואילו שאר הנביאים רק ניבאו אך לא הנהיגו את העם.
- "וְלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל..." – משה רבנו נתן את התורה, המורא הגדול, לעיני כל ישראל, וזו התורה נשארת בשלמותה עד עולם. איש מן הנביאים אינו רשאי להוסיף או לגרוע מתורת משה רבנו.

הרמב"ם מונה את האמונה בנבואה כיסוד מהותי מיסודות הדת: "מיסודי הדת לידע שהאל-ל מנבא את בני האדם" (הלכות יסודי התורה ז, א), ומדגיש את ההבדל בין כלל הנביאים למשה רבנו:

כל הדברים שאמרנו הם דרך נבואה לכל הנביאים הראשונים והאחרונים חוץ ממשה רבנו רבן של כל הנביאים, ומה הפרש יש בין נבואת משה לשאר כל הנביאים? שכל הנביאים בחלום או במראה ומשה רבנו מתנבא והוא ער ועומד [...] כל הנביאים יראים ונבהלים ומתמוגגין ומשה רבנו אינו כן, הוא שהכתוב אומר "כאשר ידבר איש אל רעהו" [...] כל הנביאים אין מתנבאים בכל עת שירצו, משה רבנו אינו כן אלא כל זמן שיחפוץ רוח הקודש לובשתו ונבואה שורה עליו ואינו צריך לכוון דעתו ולהזדמן לה, שהרי הוא מכוון ומזומן ועומד כמלאכי השרת, לפיכך מתנבא בכל עת שנאמר "עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם" [...] (שם הלכה ו).

האמונה במשה רבנו כה יסודית משום שמשה רבנו נתן לנו את התורה, ורק נביא במדרגתו יכול להעביר לעם שלם את תורת ה' בלי כל תוספת ובלו כל מגרעת. אמונתנו באמיתת התורה תלויה אפוא באמונתנו במשה רבנו – ובנבואתו השונה מהותית מנבואות כל שאר הנביאים.

הפרשה פותחת ב"תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מֹשֶׁה" (דברים לג, ד) ומסתיימת ב"וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה" (שם לד, י), ושני רעיונות הללו המקיפים את הפרשה שזורים זה בזה: משה רבנו נתן לנו את תורת ה' כי הוא הנביא במדרגה הגדולה ביותר, ולא יהיה אחריו שום נביא במדרגתו. בזכות אמונה זו אנו יודעים שאין לשנות דבר מהתורה.

אם כן, נצחיות התורה יסודה באמונתנו בייחודיותה של נבואת משה רבנו.

שאל דוד בוצ'קו